



پول تو جیبی

ترجمه: لیورا سعید

کارشناس ارشد روان شناسی گرایش عمومی
مترجم نویسنده (تهران)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

دختر: آخه مامان هر وقت بیرون می ریم یا توی مدرسه، این بچه ها هستند که پول خوراکی و بستنی و... منو حساب می کنند، یک بارم من دلم می خواد برای همه خرج کنم. مادر: اصلا لازم نکرده با دوستات بری بیرون. حالا خیلی دختر حرف گوش کنی هستی یا درسات خوبه؟ برو آگه این هفته امتحان ریاضی ات رو خوب دادی و نمره ۱۸ به بالا آوردی، به بابات می گم پول هفتگی ات رو بده و گرنه پول تو جیبی کلا قطع می شه! از برادرت یاد بگیر، او ۱۰ سال داره و از تو کوچکتره. مقداری که تو پول می گیری به او هم می دیم و برای او کفایت می کنه اما تو خیلی حرص داری و هیچ وقت قانع نیستی!

دختر: مادر به من پول تو جیبی می دی؟

مادر: برای چی می خوای؟

دختر: می خوام با دوستانم برم بیرون پول ندارم.

مادر: هفته ی پیش برای خرید کتاب از بابات پول گرفتی. بقیه اش کو؟ همون کافیه.

دختر: اون که چیزی نبود برای یک هفته! می خوام با بچه ها برم بیرون، زشته که هیچی پول توی کیفم نباشه.

مادر: با دوستات می خوای بری بیرون پول می خوای چکار؟ من نمی فهمم دختر ۱۲، ۱۳ ساله برای چی باید پول دستش باشه! هر وقت چیزی لازم داشتی بگو من یا بابات برات می خریم.

نظر کودک نسبت به پول بستگی به آموزش‌هایی دارد که از پدر و مادر گرفته است. هر چقدر فرزند ما از کودکی فاصله می‌گیرد و به دوران نوجوانی نزدیک می‌شود، نسبت به داشتن پول حساس‌تر می‌شود. چرا که از مهمترین ویژگی‌ها و نیازهای فرد نوجوان تمایل به داشتن استقلال است یعنی او می‌خواهد مستقل بوده، مستقل عمل نماید و چیزهایی را به طور شخصی برای خود داشته باشد. بنابراین داشتن پول توجیبی از مواردی است که به پسر یا دختر نوجوان احساس استقلال و مالکیت می‌دهد. پولی که مال خود بداند و بتواند به هر نوعی برای آن تصمیم‌گیری کند.

با توجه به اینکه دوره نوجوانی، به معنای پشت سر گذاشتن دوره کودکی و آمادگی برای ورود به زندگی اجتماعی و پذیرش مسوولیت‌های بزرگسالی است، یکی از مواردی که به او احساس بزرگ شدن می‌دهد و باعث می‌شود گوشه‌ای از مسوولیت‌های بزرگترها را تجربه نماید، داشتن پول توجیبی می‌باشد. پول توجیبی هم چنین به نوجوانی که در گذر از این سنین در جستجوی هویت و اثبات وجود خویش است شخصیت بخشیده و در تشکیل و تحکیم آن به او کمک می‌کند. به عبارت بهتر یک نوع احترام و ارزش نهادن به "خود" فرد می‌باشد.

از دیگر نیازهای فرزندان، نیاز به اعتماد به نفس است و داشتن پول توجیبی یکی از راه‌های دستیابی به آن می‌باشد. این

پول توجیبی از مواردی است که اغلب در خانواده‌ها مشکل آفرین می‌شود.

ریشه اصلی این مشکلات هم نگرش اشتباه ما نسبت به آن است.

ما گمان می‌کنیم پول توجیبی پاداشی برای رفتار خوب یا حق الزحمه‌ای جهت وظایف روزانه بچه‌هاست.

به همین خاطر از آن به عنوان وسیله‌ای برای فشار آوردن بر فرزندمان و واداشتن او به اطاعت و تسلیم استفاده می‌کنیم.

آنچه باید به آن توجه کنیم این است که:

پول توجیبی یک وسیله آموزشی و تربیتی است که هدف و غایتی مشخص دارد یعنی می‌خواهیم از این طریق حق انتخاب و مسوولیت به فرزند خود یاد بدهیم که چگونه از پولش استفاده کند و او را در اندوختن این تجربه یاری نماییم. پدر و مادر ارزش پول را از طریق دادن پول توجیبی و آموزش پس انداز کردن به فرزندان خود می‌شناسانند.

از زمانی که کودک قادر می‌شود ارزش پول را درک کند می‌تواند از پول توجیبی برخوردار شود. این در صورتی است که کودک بتواند پول را نگه دارد و به آن یک حس مالکیت داشته باشد. بنابراین پدر و مادر در نظر داشته باشند از همان پیش از دبستان که کودک از طریق آموزش‌های مستقیم و غیر مستقیم در خانه یا مهد کودک با پول آشنا می‌گردد، می‌تواند پول توجیبی داشته باشد و برای نگه‌داری و خرج کردن آن آموزش ببیند. بنابراین





دیگر اینکه در آمد خانواده، تنظیم بودجه و چگونگی خرج کردن را به اطلاع آنان رسانده تا در جریان وضعیت و مخارج تان قرار گرفته و احتمالا توقعات بی جا و بی تناسب خود را کاهش دهند.

۳- درباره پول و نحوه خرج کردن آن با بچه‌ها گفتگو و درباره استفاده صحیح از پول با آنان صحبت کنید. چرا که بچه‌ها به خصوص در سنین پایین تر برداشت درستی از پول و کارکرد آن در اقتصاد ندارند، به همین دلیل ممکن است قسمت عمده‌ای از پول توجیبی خود را در همان روزهای اول خرج کنند. برای جلوگیری از این روال، می‌توانید به جای یکبار دادن پول به بچه‌ها، آن را به دو سه قسمت در هفته تقسیم نمایید و هر بار بخشی از آن را به فرزندانتان بدهید تا کم کم طریقه برنامه ریزی و درست خرج کردن آن را یاد بگیرند.

۴- اگر کودک یا نوجوانتان به مقدار پول توجیبی اش اعتراض دارد و شما هیچ راهی برای اضافه کردن آن ندارید و یا ضرورتی در آن نمی‌بینید، می‌توانید ضمن همدردی با او به طور صریح بگویید "دلما می‌خواهد پول بیشتری به تو بدهیم، ولی بودجه ما محدود است و امکان این کار را ندارم." این کلمات بهتر از این است که به او بگویید "تو به پول بیشتری نیاز نداری."

۵- بچه‌ها به خصوص نوجوانان دوست دارند به غیر از داشتن و خرج کردن پول به عنوان هزینه‌های ثابتی هم چون کرایه رفت و آمد به مدرسه، خرید لوازم التحریر و... مقداری هر چند اندک به عنوان مازاد در اختیار داشته باشند و با این کار بزرگ شدن را

موضوع، به خصوص در سنین پس از دبستان و در ارتباط با دوستان و همکلاسی‌ها نمود بیشتری می‌یابد که او با خرج کردن نزد دوستان احساس افتخار کرده و اعلام می‌کند که بزرگ شده است و شخصیت ویژه‌ای هم نزد خود و هم در میان دوستانش پیدا می‌نماید.

در این خصوص، توجه به نکاتی که باید توسط پدر و مادر رعایت شود ضروری است:

۱- ابتدا مخارج فرزندانتان را محاسبه و برآورد کنید، سپس بر اساس آن به آنها پول توجیبی بدهید. البته مقدار این پول بستگی زیادی به سن بچه‌ها دارد، به طوری که هر چه کودک بزرگتر می‌شود، مخارج و مسوولیت‌های او نیز افزایش می‌یابد. پس باید مقدار پولی که از پدر و مادر می‌گیرد نیز زیادتر شود. این موضوع ارتباط مستقیمی با نیازهای آنان دارد. بدین صورت، نیازهای فرزند ۱۳ ساله شما که در حال ورود به نوجوانی و تشکیل هویت و استقلال است، با فرزند ۱۰ ساله تان که هنوز دوران کودکی را سپری می‌کند، متفاوت و بیشتر می‌باشد.

۲- مقدار پولی که به فرزندانتان تعلق می‌گیرد، به وضعیت مالی و در آمد خانواده ارتباط دارد. فرزندتان خود را در جریان مخارج و هزینه‌های خانواده قرار داده و به آنها اجازه دهید تصمیمات مالی بگیرند.

این کار دو فایده دارد:

اول اینکه برای فرزند خود احترام قایل شده، با او به عنوان یک بزرگسال رفتار کرده و او را مورد مشورت قرار می‌دهید.

به یاد داشته باشید پول توجیبی آنان هیچ گاه نباید قطع شود، حتی در صورت خطاها و سرپیچی آنها و یا هنگام عصبانیت شما. یعنی محروم کردن بچه‌ها از پول توجیبی به عنوان تنبیه و مجازات.

همانطور که گفته شد پول توجیبی یک وسیله آموزشی تربیتی می‌باشد که هدفی مشخص دارد و آن دادن حق انتخاب به فرزندان است که چگونه از پول خود استفاده کرده و برآن قدرت و تسلط داشته باشند. به همین دلیل، نظارت و تجسس بیش از اندازه بر پول توجیبی و طریقه خرج کردن آن و هم چنین استفاده از آن به عنوان وسیله ای برای پاداش و تنبیه کودک و نوجوان مان، هدف اصلی این وسیله تربیتی را خنثی می‌کند. این قدرت پول نیست که انسان را ثروتمند می‌کند، بلکه تسلط داشتن بر آن و قدرت فرد در مدیریت و اقتصاد است که از او یک ثروتمند می‌سازد.

تجربه کنند. گاهی هم با خرج کردن برای دوستان احساس قدرت نمایند. پس پدر و مادر توجه کنند در مورد بچه‌های بزرگتر لازم است این چنین هزینه‌هایی نیز گنجانده شود.

۶- طریقه دادن پول توجیبی به شکل روزانه، هفتگی یا ماهانه نیز در خور توجه می‌باشد که بستگی به بافت خانواده و الگوهای پدر و مادر دارد. برای فرزند نوجوانان بهتر است هفتگی یا دو هفتگی، پول در اختیارش قرار گیرد. هم چنین به یاد داشته باشید که پول توجیبی را بیش از ظرفیت و توان شخصیتی فرزندان به او ندهید تا او راحت‌تر بتواند آن را تنظیم و خرج نماید.

۷- هرگز از پول توجیبی به عنوان وسیله ای جهت وارد آوردن فشار به کودک و واداشتن او به اطاعت و یا به عنوان پاداشی برای انجام وظایفش استفاده نکنید. بیش از نیمی از پدر و مادرها فقط وقتی به کودک خود پول توجیبی می‌دهند که رفتار مناسبی در خانه یا در مدرسه از خود نشان داده باشند. وقتی شما برای انجام وظایف عادی کودک به او پول می‌پردازید در واقع به او اجازه می‌دهید که از انجام تکالیف روزانه خود سرباززند. در این صورت پول توجیبی به جای اینکه انگیزه مناسبی که می‌خواهید ایجاد کند، سبب درگیری و کشمکش می‌گردد. امامی توانید گاهی به عنوان تشویق، مبلغ بیشتری به او بدهید.

۸- سعی کنید پول توجیبی بچه‌ها را مرتب به دستشان برسانید.

